

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din

"TABOR" izhaja vsak dan, nedelje in praznikov, ob 1 datumom naslednjega dne t mesecno po pošti D 18—, semstvo D 20—, dostavljen na om D 17—, na izdajnice D 18—, inserati po dogovoru.
Naroča se pri upravi "TABORA", MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon interurb. št. 279.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, prilike, desno. Telefon št. 24. — SHS poštnoštevilni račun št. 11.787.
Na naročila brez denarja se ne odziva. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: V.

Maribor, torek 11. marca 1924.

Številka: 59.

Poverilnice Radičevcev izročene verifikacijskemu odboru.

Radikalni poslanec za redukcijo srednjih in visokih šol. —

BEOGRAD, 10. marca. Pred prehodom na dnevni red v današnji seji nar. skupščine je predsednik dal sledečo izjavo: Čast mi je, gospodom poslancem sporočiti, da so gg. posl. Pečić, dr. Hohnjec in Agatanović skupno z g. Predavcem v predsedstvu izročili poverilnice gospodov Ovaniča, Iva Radića in 18 tovarišev. Poverilnice so izročene verifikacijskemu odseku, da o njih sklepa v

smislu poslovnika, o čemur bo odsek postal poročilo.

Nato je skupščina prešla v razpravo o proračunu ministrstva prosvete. Govorila sta radikalec Marković, ki je zahteval redukcijo srednjih in visokih šol v naši državi, ter demokrat Agatanović, ki je nasprotno zahteval, da se ljudski prosveti posveti čim največja pažnja. Seja ob tem času še traja.

Razvoj dogodkov v Beogradu.

Zadnje konference o stilizaciji in podpis sporazuma. — Radikalci ne bodo zavlačevali verifikacije radičevskih mandatov.

BEOGRAD, 10. marca. Včeraj dopoldne so se v muslimanskem klubu sestali gg. Davidović, Marinković, Spaho in Hrasnica in nadaljevali razgovor glede opozicijskega bloka. Gre za detajle sporazuma v raznih vprašanjih, glede skupnega in enotnega nastopa itd. Besedilo sporazuma je v glavnih potezah izdelano, vendar je znano samo še nekaterim članom opozicije. V nekaj dneh bodo dogovori glede končne stilizacije končani, nakar bo protokol podpisan.

Zemljoradniki so se včeraj v svojem klubu posvetovali o predlogu Radičevcev za sodelovanje. Sklepi se niso storili.

Predsednik narodne skupščine je imel včeraj razgovore s člani raznih strank glede verifikacije radičevskih mandatov. Po izjavah raznih ministrov ima vlada namen takoj sklicati verifikacijski odbor. Zdi se, da polaga vlada z ozirom na prestiz med narodom veliko važnost na to, da se mandati Radičevcev v najkrajšem času verifikirajo.

V ostalem je danes v parlamentu vladala tišina. V radikalnem, demokratskem in muslimanskem klubu je bilo nekaj poslancev, konference pa ni bilo.

Zakaj niso aretirani voditelji makedonstvujuših?

Izjava ministra Kalfova.

BEOGRAD, 10. marca. Včerajšnja »Politika« objavlja interview svojega sofijskega poročevalca z bolgarskim ministrom za zunanje zadeve Kalfovom, ki je glede aretacij makedonstvujuših izjavil, da je bolgarska vlada hotela pokazati svojo miroljubnost s tem, da je aretirala razne člane komitskih čet, da tako odstrani vsako nevarnost. Na vprašanje, zakaj ni aretirani Todor Aleksandrov ali kateri drugi vodilni član makedonskega

komiteja, je izjavil minister, da to ni tako lahko, ker niti Aleksandrova niti koga drugega voditelja ne more vlada dobiti v roke. Glavna stvar je, da smo mu vzeli vojaké. Stambulijski je svoj čas z 7000 vojakmi poskušal aretirati Aleksandrova; poskus je končal s prelivanjem krvi, cilj pa ni bil dosežen. Jugoslavija naj prepusti bolgarski vladi, da dela po svoji uvidevnosti.

PRERANE VESTI O SESTAVI VLADE.

Zagreb, 10. marca. Poročevalce »Zagreber Tagblatt« je od predsedstva opozicijskega bloka pooblaščen, da kategorično dementira vesti o razdelitvi portfeljev v novi vladi. Te vesti slone na poročilu beograjske »Pravde«, ki pravi, da dobe klerikalni resorti za saobračaj, za šume in rude, poljoprivredu in socialno politiko, muslimani zgodovino, narodno zdravje in pošte, ostale pa demokrati. Predsedstvo bi prevzel Davidović brez portfelja, podpredsedstvo dr. Korošec kot minister saobračaja. Izmed demokratov bi bili ministri poleg Davidovića Voja Marinković (zunanje), Veljković (finance), Pečić (notranje) od klerikalcev dr. Korošec, dr. Kulovec dr. Hohnjec in Gostinčar, od muslimanov Spaho, Hrasnica in Mehmed.

KATASTROFALNO PADANJE FRANKA SE NADALJUJE.

Demisija Poincarejeve vlade?

PARIZ, 9. marca. Francija, zlasti glavno mesto, se nahaja v znamenju inflacije. Trgovine z živili so uprav oblegane. Cene rastejo od ure do ure. Delavci in nastavljenici so zelo vznemirjeni; mednarodno gibanje se pojavlja v vedno večjem obsegu. Vrše se demonstracije. Demonstranti kriče »Dol s Poincarejem«.

Energične odredbe, ki jih je izdala vlada proti mednarodni spekulaciji, katere skuša prav tako kakor poprej na Dunaju in v Berlinu obogateti na račun francoskega franka, so nekoliko pomiri-

le prebivalstvo. Vendar pa izgleda, da so prišle nekoliko prepozno, ker so se spekulantje že tako vgnezdili v Parizu, da jim je težko priti do živoga. V Pariz so dospeli najhujši borzni spekulantje z Dunaja in Berlina. Zlasti omenjajo nekoga Cypruta, ki se je o pravem času preselil z Dunaju v Pariz.

Sinoči se je vršila izredna seja ministrskega sveta, ker je finančni odbor senata na včerajšnji seji z 18 proti 7 glasovom odklonil od vlade predloženi osnutek o pooblastilih. Poincare se je popoldne pogajal z odborom in mu zažagal z demisijo. Senatski odbor pa je odobril nek protiprojekt o štedenju v državni upravi, ki naj vladi predpiše, kako ima postopati. Pričakovati je, da bo Poincare izvajal konsekvence in demisioniral.

POSLANIK RAKIĆ POZVAN V BEOGRAD.

BEOGRAD, 10. marca. Naš sofijski poslanik g. Rakić je bil glasom poročila »Politike« brzovjavno pozvan v Beograd, da poda poročilo o položaju v Bolgarii in o korakih, katere hoče storiti vlada g. Cankova v Ženevi in Bruslju. Rakić bi imel jutri prispeti v Beograd. Isti list poroča, da je bolgarska vlada ustavila nadaljno aretacije makedonstvujuših, češ da je mir vpostavljen. Aretiranih je bilo krog 500 oseb.

ZASTOJ V PROMETU VSLED SNEŽNIH ZAMETOV.

ZAGREB, 10. marca. Radi snežnih zametov so na liški železniški progi in na progi Zagreb-Reka zastali vlaki v sne-

gu. Sneg je dosegel ponekod višino 5-6 m. Danes bo zopet odprt redni promet.

MARIBOR, 10. marca. Včeraj zjutraj je obtičal ponočni brzovlak proti Dunaju v snegu pri Raketu. Tudi vlak iz Kotoribé v Maribor je vsled visokega snega na Dravskem polju prispel z veliko zamudo. Danes je promet normalen.

VENIZELOS ZOPET ZAPUSTI GRŠKO.

Pred proglasitvo Grške za republiko. PABIZ, 10. marca. Po vesteh iz Aten je Venizelos sklenil, da z ozirom na preokret dogodkov na Grškem zapusti deželo. Že jutri odpotuje s soprogo v Cannes.

LONDON, 9. marca. Regent je odobril Kafandarjsov odstop in poveril sestavo vlade republikanskemu voditelju Papanastasiu, ki bo sestavil vlado in takoj proglasil republiko. Izključanje republike je pospešil sklep častniških zvez, da za nobeno ceno ne dovolijo vrnitve dinastije, ampak vztrajajo pri republiki.

BENCINSKA AFERA V PRAGI.

Novo aretacije.

PRAGA, 10. marca. Preiskava v bencinski aferi še ni končana. »Narodni Listy« poročajo, da je bilo zadnje dni izvršenih več novih aretacij, o katerih se pa ne poroča z ozirom na potek preiskave. »Rude prave« javlja, da je preiskava ugotovila, da je špiritna rafinerija imela tri dispozijske fonde, s pomočjo kojih so udeleženi v aferi imeli nad 500 milijonov čK dobička. List pravi, da sta v afero zapletena tudi senatorja Soukup in Koušek.

Nova belgijska vlada.

PARIZ, 10. marca. »Temps« poroča iz Bruslja, da bo tretji Theunisov kabinet še tekom popoldneva oficijelno sestavljen in se bo najbrže že danes predstavil obem zbornicam.

Kraljevska dvojica obiše jadransko obal.

BEOGRAD, 10. marca. Današnja številka novega lista »Podne« javlja, da bo kralj Aleksander aprila v spremstvu kraljice odpotoval v Dalmacijo in nastopil vožnjo po morju. V Dalmaciji se vrše velike priprave.

Ostre obsodbe v Rusiji.

MINSK, 10. marca. V procesu proti 75 osebami, ki so bile obtožene ropov in puščosenj, je danes bila razglašena sodba. 22 obtožencev je obsojenih na smrt, 35 v zapor, 18 pa jih je bilo oproščenih.

Otvoritev dunajskega velesejma.

DUNAJ, 9. marca. Danes dopoldne je bil slovesno odprt šesti dunajski velesejm. Otvoritve so se udeležili oficijelni zastopniki in predstavitelji industrije in trgovine.

Grčija priznala sovjetsko vlado.

ATENE, 9. marca. Grčija je priznala rusko-sovjetsko vlado.

Nesreča v rudniku.

GALT-LAKE-CITY, 9. marca. Iz rudniških rovov, ki so bili vsled eksplozije razrušeni, so izvlekli 9 pogorelih trupel.

BORZA.

CURIEH, 10. marca. (Izv.) Predborza. Pariz 21.50, Beograd 7.15, London 24.79, Praga 16.72, Milan 24.25, Newyork 580¼, Dunaj 00.81¼, Budimpešta 0.080090, Sofija 4, Bukarešta 3.

ZAGREB, 10. marca. Pariz 284-289, Švica 13.87-13.93, London 343.20-347.20, Dunaj 0.1134¼-0.1154 in pol, Praga 231.80-234.80, Milan 335¼-338 in pol, Newyork 80.22-81.22, Budimpešta 0.1150-0.1154¼.

Politična situacija.

Maribor, 10. marca.

Rubikon je prekoračen. Zapisnik o opozicijskem bloku je podpisan, poverilnice za del Radičevskega »hrv. narodnega zastupstva« so izročene. Važnost teh dveh političnih dogodkov razumemo šele tedaj, če se spomnimo, kakšna je bila situacija približno pred enim letom, tj. nekaj dni po skupščinskih volitvah. Zbližanje med tako heterogenimi skupinami kakor so demokrati, klerikalci, muslimani, radičevci in zemljoradniki je pač največji uspeh radikalnega režima. Političen pomen tega »uspeha« je najslabše izpričevalo sposobnosti Pašičeve vlade. Po volitvah so radikalec ukrotili besne tigre in jih vpregli v lastno službo. Ni še minilo eno leto, pa se je situacija temeljito izpremenila. Po zahtevi parlamentarnega sporazuma, ki so ga sklenili demokrati s klerikalci in muslimani, so radičevci poslali v Beograd svojo prvo četo, ki bo prisegla zvestobo vladarju in ustavi. S tem je storjen velik korak naprej. Toda moč nove zveze se bo preizkusila šele v ognju. Prihodnji dnevi bodo odločilnega pomena ne samo za dosedanji režim, ampak tudi za formiranje novega režima, ki naj ustvari v naši državi — kot je dejal g. Ljuba Davidović — evropske razmere z evropsko politiko.

Kaj bo storila radikalna vlada? Zdi se, da njeni časopisni kalinj namenoma, po »višjem naročilu«, kačijo vodo, da bi g. Pašić v molnem ribaril. Nesporno je, da so med radikalec mnenja deljena; nekateri z zadoščanjem pozdravljajo državotvorni korak Radičeve stranke, drugi obžalujejo, da ni radikalec uspel aranžma z Radičem, tretji pa kuhajo hudo jezo, ker so se zamajala tla pod njimi in je homogeni vladi udarila dvanaajsta ura. Toda prvi dve skupini se bosta z lahkoto uklonili najradikalnejšemu krilu, ki ima s partizanskega stališča popolnoma prav. Zdaj gre radikalec za biti li ne biti in, kjer gre za moč in oblast, tam izginejo medle razlike v nazorih. Odločila bo tudi toplotna avtoriteta Nikole Pašiča. Od njega pričakujejo za prihodnje dni bojnih signalov.

S prihodom Radičevih poslancev bo vlada prisiljena k demisiji. Napovedujejo jo že za danes ali jutri; gotovega pa ni še nič. V tej situaciji je vsak dan velikega pomena za tok dogodkov. Prva ostavka Pašičevega kabineta bo bolj formalna. Ko pa bo Pašić videl, da ne more sestaviti nove parlamentarne vlade, bo zaprosil krono, da mu podeli mandat volilne vlade. Ako ga ne dobi, tedaj bo prevzel sestavo vlade Ljuba Davidović. Radikalci preidejo v opozicijo. Začela se bo politična bitka, ki bo najbrže zelo pretresla naše notranjepolitično življenje. Treba je računati z dejstvom, da se bodo radikalec branili z vso žilavostjo in da bodo imeli zavidanja vredno prednost pred novim blokom: homogeni bodo, enotni v državnopravnih vprašanjih. Klerikalci in Radičevci pa že sedaj napovedujejo akcijo za revizijo ustave.

Po ustavi bo v tok dogodkov posegla tudi krona. O stališču dvornih krogov poročajo zagrebske »Novosti«, da ne želijo, da bi se delale radičevcem kakršnekolj zapreke pri vstopu v parlament, ker polagajo posebno važnost na to, da tudi ta stranka pride v skupščino. Razen tega žele, da bi se hrvatsko-srbski spor umaknil z dnevnega reda in da bi se u-

stvarilo pomirljivo ozračje, tudi če bi bile potrebne neke manjše korekture ustave, seveda ne na škodo narodnega in državnega jedinstva, od katerega ni mogoče odstopiti. Za izpremembo vlade ni ovir, če opozicijski blok predloži pozitivni delovni program. Toda ni verjetno, da bi nova vlada dobila takoj tudi volilni mandat, ker bi se ne dobila niti vlada g. Pašića, če bi ga bila zahtevala. Za sedaj je situacija taka, da bi mogla dobiti volilni mandat edinole vlada, ki bi mogla nuditi kakršnokoli garancijo, da dobi pri volitvah večino, seveda — državnotvorno in monarhistično večino.

Ali bo eventualna vlada opozicijskega bloka sposobna za delo?

Zagrebska »Riječ« razmotriva o tem in pravi med drugim: »Vlada opozicijskega bloka se bo mogla držati le tedaj, če bodo radičevci v parlamentu lojalno podpirali vlado in njeno delo; toda oni bodo to storili le v toliko, v kolikor bo to delo njim všeč. Delovni program opozicijskega bloka ne more zavoljo blokove heterogenosti vsebovati nič drugega kot izvestne zakonske osnutke, s ocialne in druge, proti katerim ne bi tudi radičevci imeli ničesar; ne bo pa se mogel držati velike določene linije v državni politiki, to pa zaradi tega ne, ker se opozicijske stranke o tem sploh niso sporazumele, ampak so ohranile ves svoj dosedanj program v notranji in zunanji politiki. Toda blok bo težave z lahko premagal, če bodo predvsem radičevci lojalno razumeli svoje obveznosti in ako se ne bo zgodilo to, kar so nekateri demokratski poslanci naglašali na odločilni seji demokratskega kluba, da bi namreč radičevci zlorabljali svojo posebno važno pozicijo za razna izsiljevanja v smislu svojih programatičnih zahtev.«

Govori se o nasprotjih med demokrati. Radikalci so bili tako prepričani o tragičnosti razlik, ki obstoje v vprašanju taktike med g. Davidovičem in g. Pribečevićem, da so po neki najnovejši vesti ponudili Pribečevićemu krilo kolaboracije. G. Pribečević je ta maneuver odklonil, ker se strinja s sedanjo taktiko; je pa velik skeptik, kar se tiče Hrvatov in zahteva največjo previdnost, ker demokratska stranka ne bi mogla za nobeno ceno prevzeti odgovornosti za tak aranžman z radičevci, ki bi bil na škodo narodni in državni enotnosti. Najbolj pa označuje solidarnost tzv. Pribečevićeve skupine dejstvo, da je poslanec dr. Krizman umaknil v skupščini svoje pritožbe, ki jih je lani vložil proti radičevskim mandatom iz varaždinske županije.

Občni zbor

JUGOSLOVENSKE MATICE
podružnica Maribor

se vrši v ponedeljek, 10. marca ob 20. uri
v rest. prostorih Narodnega doma.

ODBOR.

Mali feuilleton.

iz slovaškega kulturnega življenja.

x Nazadovanje ruske literature v sovjetski Rusiji. Berlinski »Ruk« citira v eni zadnjih številki izvajanja komunističnega časopisa »Krasnaja Nova«, ki kaže, da z revolucijo v literaturi niso zadovoljni niti sami načelni revolucionarji. Sočrudek komunističnega lista konstatira, da se dotok verzov, pesnitev, povesti, romanov izpreminja v pravo povodenj, toda notranja vrednost postaja vedno manjša. Literarni običaji so postali uprav strašni. Vsak dan nastane kaka nova skupina, vsak dan je kdo izključen, neprestano se v literaturi »čisti« — toda kljub temu je voda bolj in bolj kalna. Pisec prihaja k sklepu, da revolucija ni prinesla nikakega poduhovljenja. Saj se mnogo dela, a ni patosa, ni strasti; ogromna poplava besed ne more skriti pomanjkanja duha. Komunistični časopis naravnost poziva sedanje ruske pisatelje naj se v literaturi, k Gogolju, Tolstomu, Ščedrinu. — Potemtakem, sklepa poročevalec »Ruk«, ni stopila ruska revolucijska literatura niti korak naprej in nje povratek k klasičnim, rojenim v stari kulturi, bo pravzaprav značilna naprednost.

Politične vesti.

* **Odkritosrčnost Radičevcev** je razveseljiva v primeri z neodkritosrčnostjo naših klerikalcev. Radičevski prvak Predavec je te dni odkrito izjavil: »Ničesar nimamo prikrivati. Mi smo omogočili radikalno vlado.« To smo demokrati vedno trdili, radikalji pa so vedno rekli, da je to laž. Imamo torej svoje zadoščanje. Trdili smo pa vedno tudi in trdimo še danes, da so v enakih meri skrivni naši klerikalci, ki pa so neodkritosrčni in nočejo priznati svoje krivde. Reči moramo, da bomo imeli kmalu večji respekt pred odkritosrčnimi Radičevci nego pred našimi zahrbtnimi klerikalci.

* **20 Radičevskih poslancev**, katerih poverilnice je v soboto izročil Predavec, pride najbrže že danes v ponedeljek v narodno skupščino, ker imajo po poslovniku pravico prisostvovati sejam in glasovati, čim so bile izročene njihove poverilnice. Nadaljni poslanci bodo prišli, kakor hitro se bo izkazala za to potreba.

* **Radikalci skušajo rešiti, kar se da.** Pašić je bil v soboto opoldne pri kralju v avdienci in je skušal dobiti od njega dalekosežna pooblastila, kar mu pa ni uspelo. Zato v nekaterih krogih pričakujejo, da že te dni poda Pašić ostavko. Na zunanji pa se delajo radikalci še silno korajžne in bojevit.

* **Kakšna bo nova vlada?** Iz Beograda poročajo, da nameravajo zahtevati klerikalci v novi vladi, ki bi jo sestavil opozicijski blok, za sebe 4 ministrstva: dr. Korošec bi naj bil podpredsednik vlade in minister zaobščanja, dr. Hohnjec minister poljoprivrede, dr. Kulovec minister za šume in rude, Gostinčar minister za soc. politiko. Tri mesta v vladi bodo baje zahtevali Spahovci.

* **Značilne izjave radikalne »Tribune«.** Beograjska »Tribuna« razpravlja v soboto o tem, ali je v interesu državnega in narodnega edinstva, da tudi Hrvati sodelujejo v upravi države in ali krona sme razpustiti skupščino. Članek je zanimiv radi tega, ker ga prinaša list, ki je službeni organ radikalne stranke. V njem se glasi med drugim: »Moreli v današnji situaciji krona sankcionirati razpust skupščine in dati volilni mandat radikalom? Da, če se postavi na čisto strankarsko stališče, ne pa s stališča interesa monarhije, ki so in morajo biti identični z interesi države. Zameriti kroni, da tega ne stori, bi pomenilo zamerniti vladarju, da ni radikal. Vladar mora imeti pred očmi dobro celega naroda in ne samo enega njegovega dela. Če ni odgovoren oblastim, je pa brez pisanih zakonov odgovoren narodu. Vladar, svest si svoje zgodovinske odgovornosti, ne bo nikdar storil akta, ki ni v interesu naroda. Brez ozira na Radičevo demagogijo je danes nesporno dejstvo, da po svoji številnosti drugo pleme našega naroda ne sodeluje v legalnem političnem življenju in v državni upravi. Ali ni v interesu države in državnega in narod-

x **Iz doletanja ruskih znanstvenikov.** V Moskvo se je vrnila ekspedicija, ki jo je vodil vsenčliviški profesor Baškirov in ki je proučevala delj časa arheološke ostanke v Dagestanu. Zbrala je bogat material o življenju, kulturi in umetnosti raznih plemen, ki so zapustila v teh pustih krajih svoje sledove. — Druga ekspedicija proučuje pod vodstvom geologa Gorizdro-Kulčičkega naravoslovne posebnosti Turkestanu. — Poseben geološki komite je pravkar zaključil proučevanje Ukrajine. Našli so razna doslej še neznan rudišča. — Geolog J. A. Preobraženski je sporočil z Daljnega Vzhoda, da je odkril v okolici reke Lemur bogato rudišče zlata. — Akademija znanosti bo razposlala v bližnjem času v Ameriko in Evropo 60.000 izvodov svojih izdajanj, ki vsebujejo znanstvene izsledke ruskih učenjakov v zadnjih letih.

* **Puškjinov dom» v Petrogradu**, ki ga oskrbuje Akademija znanosti, je bil v zadnjem času obogačen z raznimi avtografi, pismi in neznanimi rokopisi velikega ruskega pesnika.

Novo varšavsko gledališče. V najkrajšem času bodo zaključena dela za obnovo gledališča »Rozmanitovei«, ki je pred izvestnim časom popolnoma pogorelo.

nega edinstva, da Hrvati, popolnoma enakopravni z ostalimi našimi plemeni, sodelujejo pri ustvarjanju usode naroda in države. Abdikacija Radičevcev na dozdajni parlamentarni abstinenca, abdikacija na popolnoma negativni politiki je v interesu narodnega in državnega edinstva. Kakršnokoli politiko bo zastopal Radič v parlamentu, prenešana je na legalno poprišče. Vsak dan, iz oči v oči se bodo uverili Hrvati, da Srbi nimajo hrvatožerskih namer in dozdajne težnje za hegemonijo. Prepričali se bodo, da se Srbi pač bolj potegujejo za svoje pleme nego za ostala plemena, kakor se Slovenci in Hrvati bolj potegujejo za svoja plemena nego za Srbe. Dobro je, da bo tako, ker nam je dozdaj manjkalo zdrave tekme na legalni bazi in ker bo tako tekma v interesu narodnega in državnega edinstva. — To je končno enkrat trezna in pametna beseda radikalcev.

* **Grški republikanci zopet na površju.** Iz Aten poročajo, da je regent Konrionis pozval min. preds. Kafandaris, da odstopi. Verjetno je, da se bo pod pritiskom vojaštva to zgodilo, nakar bi republikanci prevzeli vlado, preklicali sklep glede plebiscita, proglasili republiko in razpustili narodno skupščino.

Dnevna kronika.

— **60-letnico obstoja** obhaja danes v tork 11. tm. trgovska tvrdka Elsbacher v Laškem. Sedanj lastnik g. Konrad Elsbacher je širok Slovenije znan kot eden najsolidnejših slovenskih trgovcev in je v vseh krogih obče spoštovan. Mož slavi istočasno 35-letnico svojega trgovskega udejstvovanja. Njegov stric g. Ivan Elsbacher, 75-letni starček, ki slavi ob enem trgovsko 60-letnico, še vedno v vnuemo sodeluje v tvrdki. Oba sta si stekla velike zasluge v narodnih bojih v Laškem. Naše čestitke!

— **Trgovec s potniki za Ameriko.** V Splitu je bil aretirani nek Mato Miloš, ki je od lahkomišelnih in manj naobrazenih kmetov izvažal denar, rekoč, da jim nabavi potne liste za Ameriko. Dobil je od nekod potne liste, ki so bili falzificirani ter jih prodajal po 6000 Din. S tem trgovcem je bilo aretiranih še več oseb, ki so na isti način trgovale.

— **Francoski frank** je tekoni zadnjih dni zopet katastrofalno padel in sicer pod italijansko liro. Dne 1. marca je še notiral v Curihu 24,04, dne 8. tm. pa že samo 21,25, toraj je padel za 12 odstotkov. S seboj je potegnil tudi belgijski frank. Vlada je brez moči proti tem pojavom in ni izključena vladna kriza.

— **Strašno umiranje otrok v Španiji.** Na nekem predavanju v Salamanci je izjavil dr. Galsedo, da je v Španiji na 20 milijonov prebivalcev letno 500.000 smrtnih slučajev. Med temi 500 tisoč je 200 tisoč otrok. Glavno krivdo pripisuje govornik nepopolni sanitetni zakonodaji in zaostali higijeni.

— **Tiskovne pravde in češkoslovaški parlament.** Iz Prage poročajo 7. marca. Novo gledališče bo urejeno na najmodernejši način in opremljeno z vsemi tehničnimi izumi za moderen oder. — Otvorjeno bo na poljski narodni praznik 3. maja. Imenovalo se bo »Teatr Narodowi«. Umetniški šef Ostervi je odpotoval v notranost Poljske, da angažira popolnoma nov igralski ansambl, ki bo — kakor izgleda — najboljši v vsej Poljski.

— **Poljaki in Slovanstvo.** Varšavsko Slovansko društvo pripravlja letopis o kulturnem delu in razvoju vseh slovanskih narodov v letu 1923. Ta letopis bo prinesel prispevke odličnih slovaških kulturnih delavcev in ga bo uredil dr. Tadeusz Zjelinski, profesor varšavske univerze.

— **Številno časopisov na Poljskem.** V prvem polletju l. 1923 je izhajalo na Poljskem 878 časopisov, od teh 288 v Varšavi, najmanj v vojvodini novogrodski (1). Po Varšavi izhaja največ časopisov na Velikopoljskem, nato sledi Malopoljska in končno kongresovke. Na 89 poljskih dnevnikov odpada 36 dnevnikov in na 200 poljskih tednikov 42 tednikov v tujih jeziki.

— **Znamenite zgodovinske izkopine** na Češkoslovaškem. Češki arheolog dr. Axamit je dosegel velik uspeh pri izkopavanju na Tetinu. Pravkar obnavljani re-

— **Tagore pride v Rim.** Iz Rima poročajo, da pride začetkom aprila indijski pesnik Rabindranath Tagore v Italijo.

— **Perzijski šah se ne sme vrniti v domovino.** Pariški listi javljajo, da je perzijski šah, ki je sedaj na Rivieri, dobil iz Teherana obvestilo, da je iz domovine izgnan in se ne sme vrniti v Perzijo. Sklenila je tudi perzijska vlada prodati kraljevske dragocenosti in skupiček porabiti za zgradbo železnic.

— **Trockij na smrt bolan.** Iz Moskve javljajo, da se je stanje Trockega, ki je v svrhu zdravljenja na Kavkazu, vsled komplikacij tako poslabšalo, da se ga lahko smatra kot izgubljenega.

— **Turčija upeljala latinsko alfabeto.** Rimska »Tribuna« javlja iz Carigrada, da je narodna skupščina v Angori zaključila, da se turški alfabet zamenja z latinskim. Razlog temu je, da je v Turčiji veliko analfabetov ravno zaradi turškega alfabeta. Carigradski časopis ne pišejo nič proti vpeljavi latinskega alfabeta.

— **Novi veliki potresi.** Iz Costarice javljajo, da se ponavljajo potresi v Sredni Ameriki. Po teh vesteh so zadnji potresi močnejši kot prvotni. V bližini St. José se je odprl nov vulkan. — Tudi v Derbystvu je bil močan potres, ki je napravil po mestu več škode.

— **1300 kilometrov s smučjo.** Pred kratkim so dospeli v Moskvo 4 športasi, ki so prevozili s smučjo 1300 kilometrov dolgo progo Moskva-Arhangelsk v 29 dneh. S tem je dosegel nov svetjski rekord, mogoče prvi te vrste.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Ponedeljek, 10. marca »2x2=5« Ab E (kuponi).

Torek, 11. marca »Mogočni prstani« D.

Sreda, 12. marca »Čarostrelec« C.

Četrtek, 13. marca »2x2=5« B.

—□—

Sprememba repertoarja. V soboto 8. tm. najavljeni repertoar se v toliko spremeni, da se igra v tork 11. tm. »Mogočni prstani« in v sredo 12. tm. »Čarostrelec«.

zultati so vzbudili veliko pozornost domačih in tujih znanstvenikov. Arheolog je zasledil ostanke prvotnega človeku iz kamene dobe, ki je tu imel svoje špilje in je živel skupno z živalmi, katere so že zdavnaj izumrle. Tako so našli glinene posode in črepinje, kamenito, koščeno in bronasto orodje, človeške in živalske kosti. Na Tetinu je bilo odkritih šest kulturnih slojev drug na drugem, kakor so se po tisočletjih od primitivnega človeka dalje vstale kulturne generacije. Našli so tudi spomine na prastaro češko zgodovino iz dobe Ljube in prvih Pčmaslovcev, zgodovino, ki je precej temna in obdana z legendami. V Tetinu so je nahajalo prastaro pokopališče; na katerem so bili pokopani prvi češki kristjani, baje tudi knez Bořivoj. To pokopališče so pred nekaj desetletji razkopali in kosti zvozili v neko cukrarno; nihče se ni takrat zmenil za velikanski zgodovinski pomen teh ostankov. Listi prinašajo obsežna poročila o tetinskih izkopinah in jih primerjajo z odkritjem Tutanchamenevoga groba.

Naročajte
»Jadransko Stražo!«

Mariborske vesti.

Maribor, 10. marca 1924.

PROTIDRAGINJSKI SHOD V MARI-BORU.

Včeraj 9. tm. se je vršil v Narodnem domu shod proti draginji. Zastopane so bile vse nacionalne organizacije. Aktualno vprašanje je privabilo mnogo ljudstva. Shod je otvoril g. dr. Stefančič z govorom, v katerem je povdarjal današnje korupcijo in spekulacijo vladodržcev in velepodjetij, omenjal nezadovoljstvo ljudstva, njega mizerno stanje, veliko brezposelnost, nesramne valutne spekulacije, reduciranje uradništva in stanovanjske mizerije. Povdaril je potrebo nove vlade — vlade čiščenja, ki bi težki položaj, v katerem se ljudstvo nahaja, olajšala.

Predsednik zveze jugoslovanskih narodnih železničarjev Škričanc je podrobneje opisal in obrazložil, kje so glavni vzroki draginje in korupcije. Podal je statistiko židovstva, katero se je pri nas silno razširilo in zajedlo v naš narodni organizem. Že samo v Sloveniji je 62 odstotkov vseh židov, ki so v naši državi.

Sodni svetnik gosp. Vidovič je v kratkem razložil gospodarski položaj in predlagal samopomoč uradništva pri dobavljanju življenskih potrebščin. Govorili so še gg. Polše, Šnuderl in Roglič. Nato je bila soglasno sprejeta sledeča

RESOLUCIJA:

Zborovalci iz mesta Maribora in okolice, zbrani na javnem manifestacijskem shodu 9. marca 1924 v Narodnem domu v Mariboru, sprejeli smo enoglasno sledečo resolucijo, ki se ima po sklicateljih shoda predložiti vladi, narodni skupščini, vsem poslaniškim klubom in avtonomnemu zastopu mesta Maribora:

I. Ugotavljamo ob splošnem nezadovoljstvu, da se draginja ni zaustavila vzhle stalnemu dviganju dinarja, nasprotno, da cene nekaterim najpotrebnejšim življenskim produktom celo rastejo in so že visoko prekoračile zlato pariteto.

II. Vzroke tega zla vidimo predvsem: 1. v nestalni in zagrešeni gospodarski in carinski politiki vlade, ki do danes ni regulirala uvoza in izvoza in s tem združene carine v taki meri, da bi zaščitila domače konzumente, zlasti pa one, katerih družine se preživljajo od stalne dnevne ali mesečne plače, ki daleč ne dosega življenskega minimuma; 2. v previsokem monopolu in trošarinah, v previsokih takсах in posebno pa v previsokih železniških in poštinih tarifih, ki tiščijo v prvi vrsti vse nižje in srednje delavne sloje; 3. v neurejenih in nesorazmerno razdeljenih davkih; 4. v visokih obrestnih merah bank, ki ovirajo vsak red in normalen kredit; 5. v brezvestni spekulaciji izvoznikov in veletržcev, ki brez vladne kontrole nakopičujejo ogromne množine blaga v spekulacijske svrhe.

III. Pozivljamo z vsvo odločnostjo narodno skupščino, odnosno vlado: 1. da z vzemi razpoložljivimi sredstvi zatre korupcijo in odpravi vzroke draginje in z njo združene bede; 2. da prepreči nepoklicno prekupčevanje, da z vsemi sredstvi podpira vse vrste konsumne zadruge z zadostnimi krediti in z dobavo cenih življenskih potrebščin; 3. da podpira vse akcije za zgradbo stanovanjskih hiš, posebno v krajih stanovanjske bede, zlasti pa v Mariboru, kjer naj se med drugim prosti lokali v kasarnah preuredijo v stanovanja za sloje, pripadajoče vojaškemu stanu; 4. da zaščiti stanovanjske najemnike s tem, da se obdrži v veljavi stanovanjski zakon tudi po preteku leta 1924 in da se isti razširi tudi na podnajemnike.

Končno izjavljamo, da bomo nadaljevali najskrajnejšo borbo vse dotlej, dokler se razmere ne uredijo tako, da bo vsem stanovom zasigurano stano primerno življenje in zadovoljstvo.

—□—

m Otvoritev posvetovalnice za matere v Mariboru. V soboto 8. tm. se je vršila v poslopju državnega dečjega doma v Strossmajerjevi ulici 26 otvoritev nove prepotrebne socialno-higijenske naprave zaščite dece in mladine, posvetovalnice za matere. Slavnost je otvoril šef oddelka socialne politike za Slovenijo dr. Fran Goršič, ki je v pozdravnem nagovoru povdarjal zasluge in pomoč korporacij in posameznikov, s katerih inji-

cativo in zaslužnim sodelovanjem je bilo omogočeno osnovanje te nove socialne naprave. Odgovoril mu je navzoči sanitetni šef za Slovenijo dr. Katičič, nakar je referiral sanitetni referent dr. Matija Ambrožič o splošnem pomenu in namenu socialno higijenskih zavodov s posebnim ozirom na Slovenijo. Stedil mu je referat dr. Mariniča, ki je v kratkih besedah očrtal velik pomen in nujnost današnje otvarjajočega se zavoda s posebnim ozirom na mesto Maribor, podal kratak pregled umrljivosti dojenčkov v starosti do enega leta, ki je znašala v našem mestu v zadnjih treh letih povprečno 52%, to se pravi, da je več kakor vsako drugo dete, ki se v Mariboru rodi, zapísano smrti v prvem letu življenja. V imenu mesta je pozdravil ustanovitev te nove socialne naprave mestni župan Viktor Grčar. Po dovršenih formalnostih je smatral g. šef socialne politike posvetovalnico kot otvorenjo, nakar so si gostje ogledali nove lično opremljene prostore. Med gosti smo opazili zastopnike oblasti, uradne zdravnike, zastopnice ženstva gospe gen. Maistrovo in dr. Lipoldovo in dr. Znanjani gostje so si ogledali tudi zavod dečji dom, ki jim je kljub svoji skromnosti, a vsled snage in reda zelo ugajal. Posvetovalnica za matere bo poslovala odslej za stranke vsako sredo popoldan od pol dveh do pol štirih. Matere, predvsem one iz revnejših slojev, bodo donasale tja svoje dojenčke, prejemale brezplačno strokovnjski in zdravniški nasvet, potrebno pomoč v plenilih, milu, sladkorju, zdrobu, mleku itd., za znamoval se bo pa tudi vsakokratni napredek ali nazadovanje dojenčka. Adaptacija in opremo prostorov, je znatno subvencioniral zdravstveni odsek v Ljubljani, napravo bo pa upravljal oddelek socialne politike, odsek za zaščito dece in mladine potom vodstva drž. dečjega doma. Ustanovitev te naprave zamoremo smatrati kot prvi mal objekti k snujoči se otroški bolnici v Mariboru.

m Novi razpisani porotni slučaj. Poleg že objavljenega slučaja Melovnik (težka telesna poškodba) je za 10. tm. razpisana še razprava proti Adolfu Uršiču iz Ljubljane, ki je poleg tatvin v Ljubljani zagrešil tudi tatvine pri Elzi Tomažičevi, Angeli Todrowy, Slovanski čitalnici, društvu Jugoslov, akademikov, srednješkolski organizaciji, upravi Narodnega gledališča, Janku Troštu, Francu Botolen v Mariboru itd.; za 11. tm. slučaj Jožef Kolarič, kočar (uboj), in Jožef Čirjč, Drakovec (umor).

m Razpisana služba čuvaja na stolpu. Mestni magistrat mariborski razpisuje mesto ognjevarnostnega čuvaja na mestnem stolpu pri stolni cerkvi. Mesto je primerno posebno za onega, ki ima kak postranski zaslužek, kakor rokodelac (čevljar, krojač in enaki). Prednost imajo oženjeni prosilci. Prošnje z zahtevo prejemkov je do 20. marca tl. vložiti pri mestnem magistratu v Mariboru.

m Večerni tečaj za šivanje perila in obleke na dekliškem zavodu »Vesna« v Mariboru se začnejo šele 17. tm.

m Ljudska univerza. V ponedeljek dne 10. tm. predava polkovnik v p. g. I. Kovač o svojem potovanju po Macedoniji. Predavanje bo velepučno za spoznavanje razmer v najjužnejšem delu naše države.

m Darovi za Protituberkolozno ligo v Mariboru. V nabiralniku v blagajni okr. glavarstva se je nabralo 381 D, k temu znesku je prispevala gospa Barbara Šijenec gostilničarka v Račah 200 D, gosp. Martin Bibič, žel. strojevodja, odbornik lige, je zopet nabral med svojimi tovariši 217 D. Gospod župan Škof je vplačal danes pri ligi 250 D, kateri znesek je občinski odbor določil ligi. Srčno hvalo izreka tem darovalcem liga, prosj pa ob enem, da se oglase še drugi dobrotniki.

m Interesentom za veleseljem v Pragi. Mariborska tiskarna dd. oddaje legitimacije za praški veleseljem in naročne karte za stanovanje. Navodila so ista kot lansko leto, samo glede znižane vožnje se pripomni, da je začasno dovoljena samo za ČSR.

m Virtuozna na harjo brata Mostler, znameniti akrobati, 2 Edison, Kaupaty trio in Mara Zlatarijeva z novim programom so glavne atrakcije Klub-barovega programa od 1. do 15. marca. Na glasovir igra komponist Pepo Winterhalter.

m Tatvine. Iz tukajšnje delavnice državne železnice je bil ukraden 10 metrov dolg in 65 mm širok gonilni jermen v vrednosti 500 D. — V Studencih so bile

neki osebi ukradene 3 kokoši. Prijatelji perutnine se torej zopet pojavljajo. — V Studencih na obrežju je bil Francu Stumpfju, posestniku in gostilničarju, ukraden 1 moški površnik, obnošena siva suknja, suknene hlače, moški čevlji (štifletni), ženski čevlji, kovinasta cilindurura, v skupni vrednosti 1800 Din.

m Tatvina. Šauperl Jože, hlapec v župnišču v Mariboru, je prijavil policiji, da mu je bilo iz sobe ukraden jopič, hlače, klobuk in čevlji. Tatu zasledujejo.

m Poneverili pol milijona kron. Ivan in Marija Müller, katera sta v Ljubljani poneverila skupno 500.000 kron, sta bila od Nem. Avstrije izročena našim oblastem in oddana v tukajšnje zapore.

Kultura in umetnost

x Glasbena Matja (Koncert v Ptuj). Bolj neugodnega vremena si pevski zbor Glasb. Matice pač ni mogel zbrati za svoj izlet kakor je bila včerajšnja nedelja. Nihče si ne upa iz sobe, kdo bi tudi v takem vremenu hodil na cesto. Navzlic temu pa pevec niso zastoj naredili svojega izleta. Dvorana družtvenega doma je bila nabito polna. Poznavalci razmer trdijo, da še nikdar ni bilo toliko ljudi v njej kot sinoči pri koncertu. Koncert sam je bil sijajen. Morebiti pride ocena odkod drugod. Poslušalec so z napeto pozornostjo sledili točko za točko. Par pesmi so morali ponavljati, poslušalec zbora kratkoma niso pustili nadaljevati sporeda. Zelo razveseljivo dejstvo je tudi, da je koncertu prisostvovala tudi vsa nemška inteligenca, ki ni mogla dovolj prehvaliti zborove tehnike. Prav tako, naj vidiho tudi Nemci, da nismo zaostali za drugimi narodi. Kakor slišimo, priredi Gl. Matica prihodnji koncert dne 24. marca v Ljubljani. Le vrlo naprej! — Pripomnim naj še, da je gosp. ravnatelj Topič za svoj trud žel vsostransko zahvalo. Občinstvo mu je prisrčno aplaudiralo. Res mož je na svojem mestu. Zbor je nastopil z 92 peveci.

x Stoletnica smrti lorda Byrona, velikega romantičnega pesnika angleškega naroda in borca za osvobodjenje Grčije, slave 19. tm. v Angliji in na Grškem.

Orjuna.

Poziv! Ekspozitura ljubljanskega oblastnega odbora v Mariboru otvori govorniški in predavateljski tečaj združen s politično šolo za enkrat za člane Orjuna v Studencih in v Mariboru. Tečaj se prične v torek dne 11. marca 1924 ob 20. uri v prostorih »Narodne čitalnice« in bo trajal približno tri tedne po dva do trikrat na teden. Člani, ki se namestavajo udeležiti tečaja, naj se javijo v uradnih urah tajništvu ekspoziture v ponedeljek in v sredo od 19. do 20. ure v prostorih »Narodne čitalnice«.

Porotno sodišče.

Maribor, 10. marca.

Surovina.

Jožef Melovnik, star 29 let, zidar iz Stranskih Makol št. 162 je obtožen hudo delstva težke telesne poškodbe in prestopka zoper telesno varnost. 6. marca 1920 leta sta se srečala Baltazar Ogrizek in Mihael Bračič na vasi v Stranskih Makolah. Mihael Spačič je zavriskal in v istem času je tudi nekdo ustrelil zunaj vasi. Kmalu nato je pribežal proti njima obdolženi, držeč v roki motiko ter obdolžil Baltazarja Ogrizeka in Mihaela Bračiča, da sta streljala in ju podil spat. V strahu, da jih pobije na tla sta se Ogrizek in Bračič umaknila pred obdolžencem na dvorišče posebnika Franca Vastuša. Tu jih je dobil obdolženi ter udaril najprej Baltazarja Ogrizeka z motiko po obrazu tako, da je padel in se onesvestil. Nato je udaril Bračiča tako močno, da je ležal več dni v nezavesti. Vsled silnega udara je počila Bračiču temenica, katera poškodba je imela posledico izpremembo spodaj ležečih možgan, kar je povzročilo trajno izgubo govora. — Obtoženec priznava dejanje, opravičuje se pa silobranom ter pravi, da sta poškodovana streljala na njega, ga zasledovala in tepla s palicami po hrbtu. Uvedena preiskava je dognala, da je obdolženi hud pretepač in radi telesne poškodbe že večkrat kaznovan. Ruzun tega je ob-

dolženec po dejanju pobegnil in se skrival štiri leta.

Porotniki so potrdili vprašanje težke telesne poškodbe in je bil Jože Melovnik obsojen na 5 let težke ječe.

Mnogostranski tat in goljuf.

Pred poroto se je zagovarjal danes Adolf Uršič, rojen 1907 leta v Gorici, pristojen v Ljubljano, radi hudodelstva goljufije, prestopka zoper varnost lastnine ter prestopka po čl. 6 zakona z dne 2. avg. 1921. Službene novine št. 170. — V noč 19. na 20. maja 1923 je ukradel Francu Debeljaku na glavnem koledvoru v Ljubljani pošno košaro, v kateri so bile obleke medicinski instrumenti in razne knjige v skupni vrednosti 30.000 K. 13. avgusta 1923 je ukradel Elzi Tomažičevi v Mariboru 5 m črnega blaga in 4 m kloba v vrednosti nad 1000 kron; v sredini avgusta Angeli Fodroczy v Mariboru veliko kovinastih in medenih pohištvenih stvari v skupni vrednosti 200.000 K; 23. avgusta Čitalnici v Mariboru okroglo 20 knjig in flobert puško ter nekaj gotovine v skupni vrednosti 8000 K; Društvu jugoslovanskih akademikov v Mariboru je okoli 23. avgusta ukradel 12 knjig, srednješkolskemu odseku dr. Jug. akad. okoli 23. avgusta več pisalnih stvari, upravlj. Narodnega gledališča v Mariboru dne 27. avgusta čevlje, obleke, hlače, predpasnike, krila in bluze v skupni vrednosti 21.000 K; Janku Troštu v Mariboru 200 dinarjev, Francu Botolun 24. avgusta 1923 sukno in čevlje in električno svetilko v skupni vrednosti nad 40.000 K. Ogoljufal je nadalje Ontona Košmelja na Rakeku 28. maja 1923 s tem, da se je izdajal za medicinea, za 150 Din, 2. julija je zopet ogoljufal Marijo Skofičevo v Ljubljani s tem, da ji je izvalil stvari, ki so bile last medicinea Jožeta Pavlina; 24. junija 1923 je izvalil od Joška Strnada v Ljubljani anatomsni atlas v vrednosti 4000 K. Obdolženec navaja, da je obiskoval gimnazijo in da je bil slušatelj irgovske akademije v Ljubljani, kar pa njegov sorodnik zanika kot neresnično. Izdajal se je ljudem za medicinea in s tem izvaljal od njih denar in vrednostne stvari. Obdolženi je kazniva dejanja deloma priznal, skuša jih pa na vse mogoče načine olepsati. Največjo tatvino t. j. na škodo Angele Fodroczyeve, taji.

Porotniki so potrdili vprašanje tatvine in goljufije nakar je bil Uršič obsojen na 4 leta težke ječe.

Sokolstvo.

o Občni zbor Marib. Sok. župe, ki se je vršil 9. tm., je potekel v občo zadovoljnost, v največji stvarnosti in z velikopoteznimi direktivami za bodočnost. Podrobno poročilo prinese Narodni list.

Celjske vesti.

Smrtna kosa. Dne 6. tm. je umrl v Smartnem pri Velenju g. Fr. Cizej, zlatomašnik in duhovni svetovalec v visoki starosti. Rajni je bil vsled svoje koncilijantnosti in zanimanja za gospodarstvo daleč naokrog znan in priljubljen. Bil je tudi dolga leta član vodstvo Južnostaj. hranilnic v Celju. Naj v mru počiva!

Sport.

: Odborova seja ISSK Maribor se vrši v četrtek 13. tm. v klubovi sobi v Grajski kleti. Prisotnost obvezna. Tajnik.

: Nogometni odsek ISSK Maribor sklicuje za sredo 12. tm. ob 20. uri v zadnji sobi hotela »Pri zamorcu« sestanek vsega svojega članstva v svrhu postave moštva za Pokalno tekmo, ki se vrši 16. tm. in volitev kapetanov. Pozivljajo se pa tudi vsi člani, da poravnajo članarino za prihodnjo sezono. Tajnik.

: Gradjanski : FC Torino 5 : 1. (2 : 0). Zagrebški Gradjanski je v prvi tekmi z največjim italijanskim nogometnim klubom FC Torino v soboto dosegel lepo zmago. Zanimanje za tekmo je bilo izredno, ker je FC Torino prvi italijanski klub, ki je po vojni nastopil v Jugoslaviji.

Film.

I. Mariborski bioskop. Danes v ponedeljek do vključno srede se predvaja velikanski film »Tajinstvena podmornica«. II. del. V glavni vlogi Eddie Polo.

Danes ponedeljek koncert na harfe v Veliki kavarni.

JDS.

Nedeljske shode JDS je nenačn preokret v vremenu žal restringiral. Nsted visoko zapadlega snega so morali odpasti shodi v Hočah, Framu, Radva-tju, Zgornji Polskavi in St. Jurju ob Pesnici, vršila pa sta se shoda v Spodnji Polskavi in v Lehnu. — V Spodnji Polskavi sta ob lepem številu navzočih domačinov govorila g. Voglar in Meglič, prvi o političnem položaju, drugi o davčnih vprašanjih. — V Lehnu na Pohorju se je vključil visokemu snegu, ki je zadržal oddaljenejšo, vršil shod v Grobelnikovi gostilni, ki je bila polna zborovalcev. Oblastni tajnik JDS Spindler je v podrugovnem govoru poročal o političnem položaju in razkril nesrečno politiko radikalov, Radičevcev in naših klerikalcev. Navzočih je bilo veliko dozdajnih socialistnih demokratov, ki so vsi soglasno odobravalj govornikova izvajanja in izjavljali, da uvidevajo svojo zmoto. Na spomlad si želi ljudstvo zopet shod.

Objave.

6 Klub dobrovoljcev v Mariboru se sestane v četrtek 13. marca 1924 ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma. Odbor. § Glavna skupščina Opeševalnega in tujskoprometnega društva za mesto Maribor in okolice v Mariboru se vrši dne 13. marca št. ob 20. uri v sobani restavracije »Pri zamorec« s sedečim dnevnim redom: 1. poročilo odbora, 2. nadomestne volitve in 3. situacijnosti. § Zadruga za splošno gostilničarsko obrt v Mariboru ima svoj redni občni zbor v petek 14. tm. ob 15. uri v dvorani Plzenske restavracije, Tattenbachova ul. št. 5. § Prostovolj. gasilno društvo v Smartnem na Poh. je priredilo dne 16. febr. tl. v prid nabave nove brizgalne v gostilni Augustin v Slov. Bistrici veliki zabavni večer. Hvala Slov. Bistricam za obilo darove k licitaciji in za zelo obilno obisk. — Leopold Vorša, načelnik.

Mala oznanila.

Tako je!
So bogataši ko nič jim ne manjka, kakor samo kujiga „BABILONSKA UGANKA“. Dobi se v vseh knjigarnah. 406

Takoj se odda krasno opremljena soba. Naslov v upravi. 536

Na prodaj nova mehka spalnica, hrastovo pobarvana kompletna Din 2500. Aleksandrova cesta št. 203, mizarstvo. 538 3-1

Njlva se odda v najem ali prodaja. Vprašati: Glavni trg št. 4, v trgovini. 537

Sprejme se pisarniški praktikant z trgovsko naobrazbo. Ponudba na poštni predal št. 531

Proda se 1.50 m belega Chrepp de Chine ali pa zamenja za surove svilo zadostujočo za bluzo Maistrova ul. 3/II., levo. 533

Dalmatinska klet v Barvarski ulici št. 3 zopet celi dan odprta. Toči se pristno belo in črno vino. 534

Violina, dobro ohranjena na prodaj. Islotam se sprejme gosposki na stanovanje. Jenkova ulica 4/I. 537

Pletilni stroj na prodaj. Cena se izve pri skladiščniku v Scherbaumovem skladišču, tam se ga tudi lahko ogleda. 515 3-2

Dr. ALEKSANDER KU HAR
PRIMARIJ JAVNE BOLNICE 528
je otvoril zdravniško prakso.
Ordinira začasno v hiralnici v Ptuj.

KEMIČNA PRALNICA IN BARVARIJA
JOS. REICH, LJUBLJANA
podružnica Maribor
uljudno naznanja, da je s 1. marcem preselila svojo poslovalnico iz Gosposke ul. 38 v Slovensko ul. 8 dvorišče desno
472

VILIM PICK
Maribor
Tel. 334 Aleksandrova cesta 26 Tel. 334
ponuja rano
tekstilno in manufakturno blago
po najnižjih cenah. 208
Prodaja na veliko le za trgovce.

Pristopajte k Jugoslovenski Matici.

Zanesljiva in preiskušana **SEMENA** za zelenjavo in cvetlice dobite kakor vsako spomlad v vrtnariji J. Jemec, Razlagova ulica 11 in na stojnici Glavni trg. 506 10-4

Polenovke, dobro namočene kisló zelje lečo grah 444 5-4
najfinejšo banatsko moko se dobi po najnižji ceni pri **IVAN SIRK** Glavni trg.

Pristopajte k Sokolski Matici!

D. S. Merezkovski:
Julijan Odpadnik. (Dalje.) (64)

Tuintam — v obratu konjskega tilnika, v gubi dolge obleke, v tem, kako se je dobri planinski bog oprl na laketi, ali kako je bog Jordan dajal Kristusu brisačo — je bilo opaziti sledove helenske miline, sledi poganske lepote nagega temesa.

Toda te noči ni bil umetnik nič prav zadovoljen s svojo »igračo«.

Prsti, ki so bili vsekar neumorni, so mu drhteli; na usnani ni hotel vziti smehljaja. Presluškoval je malce, odprl cipresovo skrinjico, vzal iz nje ostro šilo, kakor ga rabijo knjigovezi, se prekrizal in, držeč roko pred svetilko, stopil potihoma iz celice.

Na hodniku je vlačil molk. Bilo je zatohlo. Nekje v kotu je brenčala muha, ki se je ušla v pajčevino.

Partenij je krenil v cerkev. Pred starinskim dipthonom iz sfonove kosti je brlela samoena luč. Iz aureole mladega Jezusa na rokah Matere božje so pogani izbili dva podolgaša safirja in ju vrnili na prejšnje mesto v Dionizovem templju.

Črni, brezlični vdolbini v slonovi kosti, ki je že požofela od starosti, sta Parteniju izgledali kakor rane na živem telesu, in te bogokletne rane so hudo vznemirile umetnikovo srce. Dotaknivši se roke deteta Jezusa, je zašepetal pohlevno: »Homagai mi, Gospod!«

V nekem cerkvenem kotu je zasledil lestvico iz vrvi, ki je rabila menihom za zažiganje svetilk na cerkvenem stropu. Vzela je lestvico in zavil v ozki, temni hodnik, ki je peljal h glavnemu izhodu. Na kupu slame je smrčal rdeči trebušasti vratar brat Horicij. Partenij je smuknil mimo njega tiho kakor senca. Zapah

na durih je cvileče zaškrpjal. Horicij se je dvignil, zamižal in se zopet zvalil na slamo.

Partenij je splezal čez nevisoki zid. Ulica pustega predmestja je bila kakor izumrla. Na nebu je sijala polna luna. V ozadju je šumelo morje.

Približal se je fisti strani Dionizovega templja, ki je ležala v senci; potlej je sprotno vrgel kvizku vrvnato lestvico. Eden konec se je utjel za bakreno akrotero na templjevem oglu. Lestvica je obvisela v Sfinginih šapah. Menih je zlezal na streho.

Nekje v davljavi se je oglasilo jutranje kikrikamje; zatem je zalajal pes. Čez nekaj trenutkov je nastala tišina, le morje je vsevdilj šumelo. Menih je obrnil lestvico in se spustil v tempelj.

Tu je domovala popolna tišina. Bogove oči — dva prozornosinja, podolgovata safirja — so sijale v mesečini, kakor da bi v njih plalo čudno življenje. Bog je zrl naravnost v meniha.

Partenij je vzdrltel in se prekrizal.

Nato je ročno zlezal na žrtvenik. Še pred kratkim je na njem vrhovni duhovnik Julijan zažgal žrtveni ogenj. Partenij je občutil pod nogami toploto pepela, ki se še ni ohladil doceja. Vzela je izpod plašča šilo. Bogove oči so zasijale prav blizu — tik njegovega obraza. Umetnik je videl neskrbnj Dionizov smehljaj in v mesečino potopljeni obraz in se je za trenutek zagledal, tako ga je prevzela lepota starega poganskega boga.

Hip nato je že začel delati. S konico šila je izkušal izbiti safirje. Njegova roka je večkrat nehote čuvala nežni mramor.

Naposled je bilo delo končano. Oslepeli Dioniz ga je zrl, kakor da mu žuga; turobno so zijale črne očesne vdolbine. Partenija se je lotila groza: zdelo se mu je, da ga nekdo opazuje. Skočil je z žrtvenika in zbežal k lestvici, se povzpela

in jo obrnil na drugo stran; še prijel se ni dovolj čvrsto, tako da je z nižjih stopnic padel na tla. Bled, kuštrav, v umazani in zmečkani obleki je tekel kakor tat črez ulico k manastiru, stiskaje v roki dva dragocena safirja.

Vratar se še ni predrnil. Partenij je potihoma odprl dur, smuknil mimo njega in stopil v cerkev. Ko je ugledal sliko, se je pomiril. Izkušal je vložiti Dionizove oči v temne vdolbine; pristojale so, da si ni mogel želeži lepšega. Kmalu so safirji spet zasijali v sveti kroni deteta Jezusa.

Partenij se je vrnil v celico, utrnil svetilko in legel v posteljo. V temini je nagloma ves oživel: pokrtil si je obraz z rokami in se je smejal. Tako se smeje otrok, ko mu je uspela šala, ki je stariši ne smejo izvedeti, ki pa njemu samemu silno ugaja. S smehljajem na obrazu je pokojno zaspal.

Ko se je predrnil, so skozi rešetke najhnege okna bleščali jutranji valovi Propona. Na oknu so golčali golobi in fritotali s perotni. Menihova duša je bila še vsevdilj razigrana od nočnega smeha.

Stopil je k delovni mizici in si veselo ogledoval nedovršeni inicijal. Slika je predstavljala paradiz: Adam in Eva sta sedela na travniku.

Svetloba vzhajajočega solncea je padla skezzi okno naravnost na sliko, ki je zasijala v pravi rajski lepoti — v zlategem, skratnem, lazurnem sijaju. Partenij se je zatopil v delo in ni niti opazil, da je dal nagemu Adamovemu telesu olimpsko lepoto boga Dioniza.

IV.

Znameniti sofiist, dvorni učitelj govornišva, Hekebol, je začel svojo karijero na najnižjem klinu državne uradniške lestvice. Najprej je bil sluga v Astarfinem templju v Hferopolu. Ko mu je bi-

lo šestnajst let, je ukradel nekoliko dragocenih drobnarij in zbežal od templja v Carigrad, kjer je preizkusil najraznovrstnejše težave: včasih je nočeval na cesti, potem je capljaj s pobožnimi romarji ali se družil z razbojniško četo svečenika bogine Dindimene, ki so jo bili nosili na oslu okoli po vaseh in ki je bila med preprostim ljudstvom zelo v čišli.

Naposled je začel v šoli retorja Proherezija in je kmalu sam postal učitelj govornišva.

V zadnjih letih vladanja Konstantina Velikega, ko je krščanska vera prešla v dvorno modó, se je Hekebol prelevil v kristjana. Duhovništvo ga je zelo cenilo, on pa je, kajpa, vračal enako z enakim.

Hekebol je često in zmočaj o pravem času izpremenil vero, obračajoč se po vetru, ki je zapihal: tako je iz artianstva prestopil v pravoslavje in iz pravoslavja zopet v artianstvo; vsaka izpreobrnitev ga je na lestvici državnih uradnikov posunila za klin višje. Duhovniki so ga skrivoma potiskali naprej, on pa je takšne usluge hvaležno na kakršensibodi način vračal.

Njegovi lasje so osiveli; obilna zanjnost života mu je dajala vedno prijetnejši izgled, umni govori so postajali boljbolj hubeznivi in prepričevalni, a z obraza mu je rdelo starostno zdravje. Oči so bile zelo prijazne, le včasih je vzplamtevala v njih nekaka zla, pronikava porogljivost, sad drznega in hladnega razuma; v takih trenutkih pa je takoj spustil trenulnice in utrnil komaj vzplamteli žar. Vnanjost slovitega sofiista je boljbolj dobivala častne poteze dobrega duhovnika.

(Dalje prihodnjik.)

Darujte za 'Sklad otroške bolnice' v Mariboru.

Genjenemu občinstvu si dovoljujem vljudno naznaniti, da sem z 15. januarjem 1924 prevzela od gosp. J. Karničnika **modno trgovino v Mariboru, Gosposka ulica št. 15** ter se najtopleje priporočam. V upanju, da mi ostanejo stari odjemalci tudi še dalje naklonjeni, prosim obilnega obiska.

POZORI! Cene celokupnemu blagu za 10% znižane. **POZORI!**

OLGA MEDICA